

8- کدام شخصیت مذهبی در حمایت از نهضت تنباکو استفاده از توتون و تنباکو را حرام اعلام کردند و ایشان مرجع تقلید شیعیان در کدام شهر بودند؟

الف) میرزا حسن شیرازی - نجف □ ب) ملا علی کنی - قم □ ج) میرزا حسن شیرازی - سامرا □ د) سید عبدالله بهبهانی - سامرا □

درس 13 (انقلاب مشروطیت- موانع)

- 1- رویداد بزرگ دوره حکومت مظفرالدین شاه در ایران چه بود. انقلاب مشروطیت بود که به دنبال آن نظام مشروطه جایگزین نظام پادشاهی استبدادی شد.
- 2- تفاوت نظام پادشاهی استبدادی با نظام پادشاهی مشروطه چیست؟ نظام پادشاهی استبدادی حکومتی است که در آن، پادشاه از قدرت و امتیازات فراوانی برخوردار است. و خواست پادشاه حکم قانون را دارد. و او بر اساس میل و اراده خود حکومت می کند در مقابل در نظام پادشاهی مشروطه قدرت و اختیارات پادشاه بر اساس قانون محدود می شود و اداره ی کشور تنها در اختیار شاه نیست و نهادهایی مانند مجلس شورا و هیئت وزیران (دولت) در اداره کشور مشارکت و دخالت دارند.
- 3- زمینه های سیاسی و اقتصادی انقلاب مشروطه را بنویسید؟ به دلیل عقب ماندگی حکومت قاجار در برابر روسیه و انگلستان، سرزمین های پهناوری از خاک کشور ما جدا شدند. از سوی دیگر، واگذاری امتیاز های بسیار به انگلیسی ها و روس ها علاوه بر این که باعث تسلط بیگانگان بر منابع ثروت اقتصادی کشور شد، ضربه ی شدیدی به صنعت، کشاورزی و بازرگانی ایران وارد کرد و بیکاری را در سراسر کشور گسترش داد. سخت گیری و بی رحمی مأموران مالیاتی نیز بر شدت فقر عمومی افزود.
- 4- زمینه های فکری و فرهنگی انقلاب مشروطه به چند دسته تقسیم می شوند؟
 - به دو دسته 1- زمینه های داخلی 2- زمینه های خارجی
- 5- زمینه های داخلی انقلاب مشروطه را بنویسید؟ آموزه های دین اسلام و مذهب شیعه مردم را به مبارزه با ظلم و تلاش برای برقراری عدالت فرا می خواند. مردم مسلمان ایران با درس گرفتن از قیام امام حسین (ع) و واقعه ی کربلا، همواره آماده بودند که در برابر ظلم و بی عدالتی بایستند.
- 6- زمینه های خارجی انقلاب مشروطه را بنویسید؟
 - 1- آشنایی ایرانیان با افکار و دستاوردهای تمدن جدید اروپا 2- رخ دادن انقلاب کبیر فرانسه.
 - 7- انقلاب کبیر فرانسه چه تأثیری بر وقوع انقلاب مشروطه داشت؟ این انقلاب اندیشه ی آزادی خواهی و حکومت مشروطه را در سراسر اروپا گسترش داد. عده ای از ایرانیان که با کنجاوی در جست و جوی دلایل عقب ماندگی ایران و پیشرفت کشورهای اروپایی بودند.
 - 8- متوجه نظام مشروطه و حکومت قانونمند در آن کشورها شدند. آنان سرانجام به این نتیجه رسیدند که ایران نیز با داشتن حکومت مشروطه می تواند در مسیر پیشرفت و ترقی قرار گیرد.
 - 9- روشنفکران چه کسانی بودند؟ و نقش آنها در انقلاب مشروطه چه بود؟ آنها اغلب تحصیل کردگان اروپا و مدرسه ی دارالفنون بودند، مردم را با محاسن حکومت قانون (حکومت مشروطه) و معایب استبدادی آشنا کردند.
 - 10- چه عواملی انگیزه و اراده ی مردم را برای مبارزه با استبداد و سلطه ی خارجی دو چندان کرد؟
 - 1- موفقیت نهضت تنباکو 2- قتل ناصرالدین شاه به دست میرزا رضا کرمانی.
 - 11- چرا دوران حکومت مظفرالدین شاه بر خشم و نارضایتی مردم افزود؟ در دوره ی پادشاهی او سوء استفاده و ستمگری مأموران حکومت و دخالت بیگانگان در امور کشور ادامه یافت و بر خشم و نارضایتی مردم افزود.
 - 12- رهبران روحانی که با تشکیل انجمنی از آزادی خواهان به فکر ایجاد تغییراتی به نفع مردم بودند کدامند؟ آیت الله سید محمد طباطبایی و آیت الله سید عبدالله بهبهانی.
 - 13- یکی از مهم ترین حوادثی که بروز انقلاب مشروطیت را سرعت بخشید چیست؟ توضیح دهید؟ ماجرای به چوب بستن بازرگانان بود. عین الدوله، صدراعظم مستبد، برای ترساندن مخالفان و جلوگیری از گسترش اعتراض ها، به حاکم تهران (علاءالدوله) دستور داد به بهانه ی گران شدن قند تعدادی از بازرگانان به چوب ببندند. به دنبال این واقعه، بازار بسته شد و گروهی از علما به رهبری آیت الله طباطبایی به نشانه ی اعتراض از تهران به ری مهاجرت کردند و در حرم شاه عبدالعظیم بست نشستند.
 - 14- مهم ترین خواسته ی معترضین در حرم حضرت عبدالعظیم چه بود؟ تأسیس عدالت خانه برای رسیدگی به شکایت های مردم بود.

14-وقتی حکومت قاجار به خواسته های مهاجران حرم عبدالعظیم عمل نکرد ، علما و مردم چه کردند؟ از جمله خواسته ی

معترضان چه بود؟ اعتراض های مردمی دوباره شروع شد . در جریان این اعتراض ها طلبه ی جوانی به نام سید عبدالحمد به شهادت رسید و در نتیجه تعدادی از علما این بار به نشانه ی اعتراض به قم مهاجرت کردند . هم زمان تعدادی از مردم تهران در اعتراض به حکومت قاجار در سفارت انگلستان بست نشستند . از جمله خواسته ی معترضان ، تأسیس عدالت خانه و تشکیل مجلس شورا بود .

15-دو مورد از عوامل موفقیت انقلاب مشروطیت را بیان کنید؟ الف) آموزه های دین اسلام و مذهب شیعه
ب) حضور علما و روشنفکران در کنار سایر گروه ها (ج) آشنایی ایرانیان با افکار و دستاوردهای تمدن جدید اروپا
16-چه گروه ها یا قشر های اجتماعی در انقلاب مشروطیت نقش موثری داشتند ؟ گروه ها و قشر های اجتماعی مختلف مانند روحانیون ، بازرگانان ، روشنفکران ، تجار ، پیشه وران و کارگران .

17- موانع و مشکلات حکومت مشروطه را بنویسید ؟ 1- مخالفت و دشمنی مستبدان 2- اختلاف و دودستگی میان مشروطه خواهان 3- افزایش دخالت های خارجی 4- وقوع جنگ جهانی اول .

18-انقلاب مشروطیت با هدفی شکل گرفت؟ با هدف برقراری حکومت قانون و رها کردن کشور از چنگ استبداد داخلی و سلطه ی خارجی شکل گرفت .

19-پس از مظفرالدین شاه چه کسی جانشین او شد؟ و چه کرد؟ محمد علی شاه جانشین او پادشاهی مستبد بود . او با پشتیبانی دولت روسیه و حمایت مستبدان داخلی ، تصمیم گرفت حکومت نوپای مشروطه را نابود سازد و نظام پادشاهی استبدادی را دوباره برقرار کند .

20- چه کسانی به مخالفت با اقدامات محمد علی شاه پرداختند ؟ نتیجه آن چه شد؟ مجاهدان مشروطه خواه در تبریز به رهبری ستارخان و باقرخان در برابر حکومت استبدادی محمد علی شاه به پا خاستند . علمای مشروطه خواه نجف نیز آنان را به مقاومت در برابر شاه مستبد دعوت کردند . طرف داران مشروطه در گیلان و اصفهان با مشاهده ی ایستادگی مردم تبریز ، روحیه گرفتند و راهی پایتخت شدند . آنها پس از فتح تهران ، محمدعلی شاه را برکنار کردند و پسر خردسالش ، احمد میرزا را به جانشینی او برگزیدند .

21- چرا آیت الله شیخ فضل الله نوری با انقلاب مشروطه به مخالفت پرداخت؟ وی معتقد بود افرادی که رهبری انقلاب را به دست گرفته اند ، به اسلام اعتقادی ندارند و می خواهند افکار و فرهنگ کشورهای اروپایی را در ایران گسترش دهند . منظور او برخی از روشنفکران بودند که در تقلید از اروپاییان زیاده روی می کردند .

22-شیخ فضل الله نوری توسط چه کسانی به شهادت رسید؟ برخی از مشروطه خواهان بعد از برکناری محمدعلی شاه ، با فرصت طلبی شیخ را به اتهام مخالفت با نظام مشروطه محاکمه کردند و به شهادت رساندند . شهادت مجتهد معروف پایتخت ، تأثیر نامطلوبی بر اوضاع ایران داشت و موجب اختلاف و دشمنی بیشتر در داخل کشور شد .

23-قرارداد 1907 بین چه کشور هایی و چرا بسته شد؟ انگلستان و روسیه برای مقابله با قدرت روزافزون آلمان و متحدانش ، تصمیم گرفتند به اختلاف های خود پایان دهند و به جای رقابت ، با یکدیگر همکاری کنند . به همین دلیل این دو کشور طی قرارداد 1907 ایران را میان خود تقسیم کردند .

24- روسیه و انگلستان در قرار داد 1907 چه تصمیمی در باره ایران گرفتند؟ تصمیم گرفتن ایران را بین خود تقسیم کنند .

25-هدف انگلستان و روسیه از امضای قرارداد 1907 چه بود؟ کنار گذاشتن اختلافات خود برای مقابله با قدرت روزافزون آلمان و متحدانش .

26- قرارداد 1907 چه نتایجی برای ایران داشت؟ روسیه با خیالی آسوده در امور داخلی ایران مداخله می کرد . و اجازه نمی داد که دولت و مجلس اوضاع آشفته ی کشور را سروسامان دهند . علاوه بر این ، نیروهای روسیه وارد خاک ایران شدند . آنها در تبریز تعدادی از مشروطه خواهان را کشتند و در مشهد نیز حرم امام رضا(ع) را به گلوله بستند .

27- در جنگ جهانی اول متحدین و متفقین چه کشور هایی بودند؟ کشورهای آلمان ، ایتالیا ، اتریش ، مجارستان و عثمانی که به متحدین معروف بودند و در سوی دیگر انگلستان ، روسیه و فرانسه بودند که به متفقین مشهور شدند . در اواخر جنگ ، آمریکا نیز به متفقین پیوست .

28- در جنگ جهانی اول موضع دولت ایران چه بود؟ دولت ایران در ابتدای جنگ جهانی اول بی طرفی کامل خود را اعلام کرد اما انگلستان ، روسیه و عثمانی این بی طرفی را نادیده گرفتند و نیروهای خود را وارد ایران کردند . پس از آن برخی مناطق ایران صحنه ی نبرد نیروهای روسیه و انگلستان با قوای عثمانی شد .

29-آثار و پیامدهای سیاسی و اجتماعی جنگ جهانی اول در ایران را بیان کنید؟ جنگ جهانی اول موجب بی ثباتی و آشفتگی بیشتر اوضاع ایران شد . به دلیل حضور نیروهای اشغالگر و درگیری های نظامی ، دولت مرکزی به نهایت ضعف و درماندگی رسید و تسلط خود را بر امور کشور از دست داد . نافرمانی و سرپیچی از فرمان دولت مرکزی گسترش یافت و امنیت و اسایش مردم از بین رفت . ایرانیان دچار بلا و مصیبت های بزرگی مانند قحطی ، فقر ، گرسنگی و شیوع بیماری های واگیردار شدند و افراد زیادی جان خود را از دست دادند .

- 30- به نظر شما چرا مردم ایران در جنگ جهانی اول به آلمان و متحدانش گرایش داشتند؟ چون فکر میکرد آلمان قدرت برتر جنگ است.
- 31- با انقلاب مشروطیت نظام جایگزین نظام شد. (پادشاهی مشروطه - پادشاهی استبدادی)
- 32- انقلاب کبیر فرانسه هم زمان با تأسیس حکومت در ایران رخ داد. (قاجار)
- 33- رهبری انقلاب مشروطیت را و بر عهده داشتند. (علما - روشنفکران)
- 34- سرانجام در 14 مرداد 1285 ش فرمان مشروطه را صادر کرد. (مظفرالدین شاه)
- 35- به دستور مجلس به توپ بسته شد و منحل گردید. (محمدعلی شاه)
- 36- مجاهدان مشروطه خواه در تیریز به رهبری و در برابر حکومت استبدادی محمد علی شاه به پا خاستند. (ستارخان - باقرخان)
- 37- جنگ جهانی اول پس از سال با پیروزی به پایان رسید. (4 سال - متفقین)
- 38- دلیرمردان تنگستانی به فرماندهی با ایثار جان خویش ضربه ی سنگینی به اشغالگران وارد آوردند. (رئیسعلی دلواری)

سوالات تستی درس 13:

- 1- پس از ناصرالدین چه کسی به پادشاهی رسید؟
 الف) احمد شاه ب) مظفرالدین شاه ج) محمد علی شاه د) محمد شاه
- 2- کدام پادشاه فرمان مشروطیت را صادر کرد؟
 الف) احمد شاه ب) مظفرالدین شاه ج) محمد علی شاه د) ناصرالدین شاه
- 3- فرمان مشروطیت در چه سالی اتفاق افتاد؟
 الف) 1258 ب) 1285 ج) 1328 د) 1329
- 4- مشروطه خواهان پس از فتح تهران چه کسی را به جای محمد علی شاه انتخاب کردند؟
 الف) ناصرالدین شاه ب) مظفرالدین شاه ج) احمد میرزا د) محمد شاه
- 5- کدام کشور زیردرد جنگ جهانی اول جزء کشورهای متحدین بود؟
 الف) آمریکا ب) ایتالیا ج) روسیه د) فرانسه
- 6- کدام پادشاه مجلس را به توپ بست.
 الف) احمد شاه ب) مظفرالدین شاه ج) محمد علی شاه د) ناصرالدین شاه
- 7- پس از به شهادت رسیدن طلبه جوان، مهاجرت دوم علما به نشانه اعتراض به کدام شهر بوده است؟
 الف) قم ب) ری ج) تبریز د) اصفهان
- 8- جنگ جهانی اول در چه سالی آغاز داد؟
 الف) 1914 م ب) 1918 م ج) 1945 م د) 1939 م
- 9- ستارخان و باقر خان مجاهدان مشروطه خواه در کدام شهر و علیه کدام پادشاه به قیام برخاستند؟
 الف) گیلان- احمدشاه ب) تبریز- مظفرالدین شاه ج) تبریز- محمد علی شاه د) هیچکدام
- 10- وقوع انقلاب کبیر فرانسه مصادف با کدام حکومت در ایران بود؟
 الف) حکومت صفوی ب) حکومت پهلوی ج) حکومت قاجار د) حکومت زندیه

درس 14 (ایران در دوران حکومت پهلوی)